

Nico Steintjes en Annemiek Scholten pakken de fokkerij serieus aan

Kleine populatie Dexters heeft vers bloed nodig

De Dexters van Nico Steintjes en Annemiek Scholten begrazen een voor het publiek toegankelijk natuurgebied in de buurt van hun boerderij

Op hun gemengde bedrijf met varkens en kersenbomen staat de bezoeker een bijzondere verrassing te wachten: Nico Steintjes en Annemiek Scholten uit Wehl blijken in het bezit van maar liefst dertien Dexterkoeien. Ook al blijft het hobby, ze pakken de fokkerij van het kleine koeienras serieus aan. Levende Have woonde een keuring bij.

“Voor ons is het een uitdaging. We halen twee stiertjes uit België, om vers bloed te krijgen. Dat hoeft niet iedereen te doen. Als er maar een paar zo gek zijn, dan is dat net voldoende.” Nico Steintjes geeft aan dat fokken met een zeldzaam ras van sommigen een bijzondere inspanning verlangt. Met een kleine populatie kan het nodig zijn dieren te importeren. Of, zoals de laatste tijd ook steeds vaker gebeurt, sperma uit Engeland te halen om de koeien vervolgens hier via KI te bevruchten.

Ze hebben er dertien: hoogbenig en laagbenig, gehoord en ongehoord, de meeste diep zwart, een enkele roodbruin. De koeien en de stier waarover keurmeester Gert ten Have een oordeel moet geven, worden één voor één voorgeleid: Isa, Jeltje, Moon, en Oakley. Het oog van de keurmeester is gericht op bouw, type, uier en beenwerk. Elk onderdeel telt voor een bepaald percentage mee. Zo is bij de koeien de bouw voor 25% bepalend voor het eindoordeel, het type voor 35%, het

Erkenning voor stamboek Holland Dexter

Het stamboek Holland Dexter voldoet volgens het Productschap voor Vee en Vlees aan de nieuwe Europese voorwaarden voor erkenning. Hoewel bij het stamboek een beperkte populatie van 250 tot 260 koeien staat ingeschreven, heeft het anti-inteelbeleid een voldoende gekregen.

Dit jaar bestaat de vereniging Holland Dexter twintig jaar. Hetjarige stamboek kreeg de erkenning echter niet cadeau. Secretaris Annemiek Scholten is verheugd over de officiële status die aan de vereniging is toegekend. Het stamboek heeft de zaakjes administratief goed op orde. Op de stamboekkaarten staat nu ook het inteeltpercentage van desbetreffende koeien en stieren vermeld. “Vijf jaar geleden was negentig procent van de populatie in Nederland te herleiden tot vier dieren die via België hiernaar toe waren gekomen, een stuk of zes dieren die in 1988 waren geïmporteerd uit Engeland, eenje uit Denemarken, en eenje uit Duitsland. De laatste tijd doen we veel meer met kunstmatige inseminatie. We zijn ook actief gaan importeren. Als je goede kruisingen maakt, kun je het inteeltpercentage beperkt houden”, aldus Annemiek Scholten.

Isa

Jeltje

Moon

Moon - 1.11 meter hoog - scoorde bij de vorige keuring 81 punten en heeft zich duidelijk verbeterd. Ze is wat bespierder geworden en krijgt nu 84 punten. Haar kalf Nicky mag blijven.

Belangrijk voor de fokkers uit Wehl is de keuring van de driejarige stier Oakley (1.10 meter hoog). Ze hebben hem uit België gehaald in de verwachting dat hij een bijdrage gaat leveren aan de verbreding van de populatie Dexters in Nederland. Bij een vorige keuring haalde hij 84 punten, nu kent keurmeester Gert ten Have 86 punten aan hem toe en zijn beenwerk krijgt zelfs 88 punten. Uit de reactie van Annemiek Scholten en Nico Steintjes valt af te leiden dat ze de lat hoog leggen: "We hadden hem nog iets hoger ingeschat. De keurmeester vindt hem iets te zwaar van voren en iets te licht van achteren. Daar zit wel wat in."

Een tegenvaller is Isa, een laagbenige koe van 96 centimeter hoog, die dit jaar voor het eerst een kalf heeft gekregen - het stiertje Tarzan. Zij draagt het uier te laag en heeft niet zulke geweldige achterpoten. De keurmeester vindt haar al iets te volwassen. Ze had, gezien haar leeftijd, wat jeugdiger mogen zijn. "Ze was als pink erg mooi", zegt Annemiek Scholten, maar ze is het wel met het oordeel eens. Jammer, want dat heeft consequenties voor Tarzan: "Hij zal zijn mannelijkheid verliezen".

Tot slot mag het nieuwe stiertje Poldark zich nog even laten zien. Hij is pas een jaar oud en nog niet toe aan een officiële keuring, maar Annemiek Scholten wil weten wat de keurmeester van hem vindt. Met zijn achtergrond - een Engelse moeder en een Engelse vader - is hij van toegevoegde waarde ...

uier voor 15% en het beenwerk voor 25%. Bij de stieren is het eindoordeel voor 30% afhankelijk van de bouw, voor 40% van het type en voor 30% van het beenwerk. Dieren die 90 t/m 94 punten scoren, gaan de boeken in als excellent. Dieren die 85 t/m 89 punten krijgen, scoren ruim boven het gemiddelde. Ook een score van 80 t/m 84 punten is nog altijd boven het gemiddelde, dieren met 75 t/m 79 punten zitten onder het gemiddelde. Ze krijgen wel een voldoende, maar zullen voor een volgende keuring verschillende eigenschappen moeten verbeteren.

Drie van de vier gekeurde dieren Annemiek Scholten en Nico Steintjes komen boven het gemiddelde uit. De hoogbenige, drie jaar oude Jeltje - 1.10 meter hoog - beschikt over sterk beenwerk. Ze krijgt daarvoor 86 punten. Dat is goed nieuws voor haar kalf Clara. Daar kan dus verder mee worden gefokt.

Gakley

... voor de fokkerij in Nederland, maar ze twijfelt over de stand van zijn poten: "een beetje koehakkig", vindt ze. "Je wilt dat een koe fijn en soepel stapt", beaamt Gert ten Have. Hij ziet dat het stiertje de poten tijdens het lopen beter strekt dan wanneer hij staat. "Het is nog te vroeg om hier iets over te zeggen. Dit moet wachten", vraagt hij om enig geduld.

Rode Dexters populair in Nederland

De rode Dexters zijn het meest populair in Nederland, in tegenstelling tot Engeland waar de zwarte Dexters de overhand hebben. Dat Nederland niet veel meer dan zo'n driehonderd Dexters telt (inclusief de dieren die niet in het stamboek zijn opgenomen), is opvallend: de koetjes zijn makkelijk te houden, kunnen in de winter lang buiten blijven en hebben eigenlijk alleen bij regen beschutting nodig.

Hoewel niet erg aaibaar, zijn ze voor beginners door hun geringe omvang wat beter te hanteren dan een gewone koe. Bij Dexters zijn er twee verschijningsvormen: de hoogbenige en de laagbenige variant. De gewenste kruishoogte voor Dexter koeien ligt tussen 96 cm. en 111 cm. Stieren zijn in verhouding tot koeien circa 10 cm groter.

De Dexter is van oorsprong een dubbeldoelras. Er moet voldoende vlees aan zitten en ze moeten aardig wat melk geven. Met een maximumleeftijd van negentien jaar is de Dexter bijzonder duurzaam. Speciale aandacht in de fokkerij verdient de zogeheten "bulldogfactor". De hoogbenige variant is hier vrij van: een hoogbenige koe of stier kan nooit een bulldogkalf als nageslacht krijgen. De laagbenige variant is wel drager van de bulldogfactor. Uit een combinatie laagbenig x laagbenig kunnen bulldogkalveren worden geboren. Een bulldogkalf is een kalf dat meestal te vroeg ter wereld komt, altijd misvormd is en nooit levensvatbaar.

dier en voeding

door Tjalling Huisman,
voedingdeskundig

Kopje thee of een dropje?

Het idee dat antibiotica leidt tot verbetering van de voerefficiëntie en de groei bij varkens en kippen dateert al van het midden van de vorige eeuw. Toch was in de jaren zestig al in veehouderijstudieboeken te lezen dat dit effect alleen optreedt wanneer de dieren niet helemaal gezond zijn. Niettemin werd het gebruik van antibiotica als zogenaamde groeibevorderaars gedurende tientallen jaren standaardpraktijk. Totdat begin van deze eeuw het gebruik geleidelijk werd teruggeschroefd.

Door de afname van het antibioticagebruik is er een ware zoektocht ontstaan naar alternatieve gezondheidsbevorderaars. In wetenschappelijke publicaties kom je onderzoek tegen naar de gezondheidseffecten van vele soorten kruiden, waaronder de onvermijdelijke knoflook, bloemenextracten, zeewier etcetera. Het kan nog exotischer; ook de mogelijk gezondheidsbevorderende werking van groene thee en drop is onderzocht. Dat lijkt perspectieven te bieden, het spul is gemakkelijk verkrijgbaar en onder het motto 'baat het niet dan schaadt het niet' ook toepasbaar voor de hobbyhouder. Voor de handel biedt het moge-

lijkheden om met vernieuwende middelen op de markt te komen met op het label de aanduiding dat het wetenschappelijk is onderzocht.

Het onderzoek naar de effecten van dropsubstanties is gepubliceerd in een wetenschappelijk tijdschrift. Daarin staat dat dit soort middelen zou kunnen bijdragen aan de weerstand tegen allerlei ziekten. Wanneer onderzoekers woorden als 'zou kunnen' gebruiken, is het zaak op te letten. Meestal betekent het dat er niets is gevonden. En inderdaad, wanneer je door de resultaten van het onderzoek heen ploetert, word je door de schrijvers gewezen op allerlei verschillen tussen dieren die drop krijgen en de andere dieren. De verschillen zijn echter niet significant: ze kunnen niet zozeer door het effect van het middel als wel door toeval zijn veroorzaakt. Bij gepubliceerde onderzoeken naar de effecten van thee zien we veelal hetzelfde patroon.

Dat is natuurlijk jammer, wie wil er nou niet een gezellig kopje groene thee met zijn dieren drinken of goed doen door ze een dropje te geven? Troost u echter met de gedachte dat bij gezonde dieren het toedienen van antibiotica sowieso geen nuttig effect sorteert. Datzelfde geldt ook voor hun vervangers. Houd uw dieren dus gewoon gezond door goede voeding en verzorging.